

Sprawa C-569/20**Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożonego zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem****Data wpływu:**

30 października 2020 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Specializiran nakazatelen syd (Bułgaria)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

27 października 2020 r.

Oskarżony:

IR

Przedmiot postępowania głównego

Postępowanie karne prowadzone pod nieobecność oskarżonego. Określenie rodzaju postępowania zaocznego (art. 8 ust. 2 i 4 dyrektywy 2016/343). Środki ochrony prawnej przed zaocznym skazaniem, zgodnie z art. 9 dyrektywy 2016/343.

Przedmiot i podstawy prawne wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Wykładnia przepisów dyrektywy 2016/343 i decyzji ramowej 2009/299.

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym został złożony na podstawie art. 267 TFUE.

Pytania prejudycjalne

Czy art. 8 ust. 2 lit. b) w związku z motywami 36–39 dyrektywy [Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym] i art. 4a ust. 1 lit. b) w związku

z motywami 7–10 decyzji ramowej [Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. zmieniającej decyzje ramowe 2002/584/WSiSW, 2005/214/WSiSW, 2006/783/WSiSW, 2008/909/WSiSW oraz 2008/947/WSiSW i tym samym wzmacniającej prawa procesowe osób oraz ułatwiającej stosowanie zasady wzajemnego uznawania do orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby na rozprawie] należy interpretować w ten sposób, że obejmują one przypadek, w którym oskarżony został powiadomiony o podniesionym przeciwko niemu oskarżeniu – w jego pierwotnym wariancie – i następnie, ze względu na ukrywanie się, obiektywnie nie może być powiadomiony o rozprawie, ponieważ jest broniony przez wyznaczonego z urzędu adwokata, z którym nie utrzymuje żadnego kontaktu?

Na wypadek udzielenia odpowiedzi przeczącej: czy krajowe uregulowanie (art. 423 ust. 1 i 5 Nakazatefno-procesualen kodeks, kodeksu postępowania karnego), zgodnie z którym nie przewiduje się ochrony prawnej przed przeprowadzonymi zaocznie czynnościami dochodzenia i przed skazaniem zaocznym, jeśli oskarżony – po powiadomieniu go o pierwotnym wariancie oskarżenia – ukrył się i z tego względu nie mógł być powiadomiony o dacie i miejscu posiedzenia sądu i o skutkach jego niestawiennictwa, jest zgodne z art. 9 w związku z art. 8 ust. 4 zdanie drugie dyrektywy 2016/343 i art. 4a ust. 3 w związku z art. 4a ust. 1 lit. d) decyzji ramowej 2009/299?

Na wypadek udzielenia odpowiedzi przeczącej: czy art. 9 dyrektywy 2016/343 w związku z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej ma skutek bezpośredni?

Przepisy i orzecznictwo Unii Europejskiej

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym (Dz.U. 2016 r., L 65, s. 1) (zwana dalej „dyrektywą 2016/343”), w szczególności motywy 36–39, art. 8–10.

Decyzja ramowa Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. zmieniająca decyzje ramowe 2002/584/WSiSW, 2005/214/WSiSW, 2006/783/WSiSW, 2008/909/WSiSW oraz 2008/947/WSiSW i tym samym wzmacniająca prawa procesowe osób oraz ułatwiająca stosowanie zasady wzajemnego uznawania do orzeczeń wydanych pod nieobecność danej osoby na rozprawie (Dz.U. 2009 r., L 81, s. 24) (zwana dalej „decyzją ramową 2009/299”), w szczególności art. 4a ust. 1 lit. d) i art. 4a ust. 3, formularz lit. d), pkt 3.4.

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz.U. 2016 r., C 202, s. 389) (zwana dalej „kartą”), w szczególności art. 47.

Przepisy krajowe

Nakazatelno-procesualen kodeks (kodeks postępowania karnego, zwany dalej „NPK”), w szczególności art. 423 ust. 1 i 5, art. 425 ust. 1.

Zwięzłe przedstawienie okoliczności faktycznych i postępowania głównego

- 1 W stosunku do IR podniesiono oskarżenie o to, że w okresie od sierpnia 2010 r. do dnia 24.2.2011 R. na terytorium Republiki Bułgarii i Republiki Greckiej uczestniczył w zorganizowanej grupie przestępczej – wraz z 11 osobami – która realizowała działalność przestępczą polegającą na przewożeniu przez granice kraju towarów akcyzowych bez banderoli (papierosów) w znacznych ilościach i wprowadzaniu ich do obrotu w kraju – to jest o przestępstwo określone w art. 321 ust. 3 Nakazatelen kodeks (kodeksu karnego, zwanego dalej „NK”). Oskarżono go również o wtórne przestępstwo – o to, że w okresie od dnia 15.2.2011 R. do dnia 24.2.2011 R. w ramach pomocnictwa ułatwił przewóz do kraju 373 490 opakowań papierosów bez banderoli, o wartości 2 801 175 BGN, przy czym przedmiot przestępstwa ma szczególnie wysoką wartość, a wypadek nie jest nieistotny – to jest o przestępstwo określone w art. 234 ust. 2 pkt 3 NK. Za pierwszy czyn przewidziano karę „pozbawienia wolności” w minimalnym wymiarze 3 lat, a za drugi – karę w minimalnym wymiarze 2 lat „pozbawienia wolności”.
- 2 W postępowaniu przygotowawczym IR nie został odnaleziony, w związku z czym zarządzono jego poszukiwanie; wydano europejski nakaz aresztowania w innej sprawie. Następnie został odnaleziony. O oskarżeniu powiadomiono go osobiście, przy czym korzystał on z usług upoważnionego przez niego adwokata. IR odmówił składania wyjaśnień. Wskazał jedynie nowy adres, pod którym może zostać odnaleziony.
- 3 Oskarżenie wniesiono do sądu. Sąd ponownie próbował wezwać IR na posiedzenie, lecz nie można go było odnaleźć, w tym również pod wskazanym przez IR adresem. Upoważniony adwokat wypowiedział stosunek obrończy, ponieważ nie ma kontaktu z IR. Sąd wyznaczył adwokata z urzędu, a po jego odmowie – wyznaczył kolejnego adwokata z urzędu. IR i jego nowi adwokaci nigdy się nie widzieli. Jego ostatnia adwokat oświadczyła, że nie próbowała skontaktować się z jego krewnymi. Co do zasady nie jest jasne, czy IR wie, że podniesione przeciwko niemu oskarżenie rozpatruje sąd i że wyznaczono mu adwokata z urzędu.
- 4 Sąd zarządził tymczasowe aresztowanie IR i wydał europejski nakaz aresztowania. IR nie został odnaleziony. Następnie ten europejski nakaz aresztowania został uchylony przez ten sam sąd ze względu na określone wątpliwości związane ze zgodnością decyzji ramowej 2002/584 i dyrektywy 2012/13, mając na względzie prawo do informacji. Skierowano odesłanie prejudycjalne (C-649/19).

- 5 Z przyczyn procesowych (nieprawidłowy akt oskarżenia) umorzono sądowy etap postępowania. Po wniesieniu nowego aktu oskarżenia wznowiono postępowanie. Ponownie nie można było odnaleźć IR – po jego drobiazgowym poszukiwaniu, w tym poprzez jego krewnych, dawnych pracodawców i operatorów telefonii komórkowej. Na pierwszym posiedzeniu sądu podniesiono kwestię rozpatrzenia sprawy pod nieobecność IR, a w szczególności kwestię praw przysługujących mu w związku z tym postępowaniem zaocznym, w tym w jakim stopniu ewentualny wyrok skazujący będzie dla niego wiążący.
- 6 Zgodnie ze stanowiskiem stron – uznanym przez sąd – sprawę należy rozpatrzyć i rozstrzygnąć pod nieobecność IR.
- 7 Skierowano do rozpatrzenia kwestię dotyczącą obowiązku orzekającego sądu jasnego określenia, jakie skutki wyrze to postępowanie zaoczne na prawa IR. W szczególności, czy IR będzie mógł zaskarżyć ewentualny wyrok skazujący, podnosząc argument, że wydano go w wyniku zaocznego procesu karnego – z naruszeniem przysługującego mu prawa do osobistej obecności.

Zasadnicze argumenty stron w postępowaniu głównym

- 8 Obrona twierdzi, że istnieje możliwość takiego zaskarżenia, podczas gdy prokurator nie przedstawił stanowiska.

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

W przedmiocie dopuszczalności pytań prejudycjalnych

- 9 W pierwszej kolejności sąd odsyłający wszczął postępowanie zaoczne przeciwko IR. A mianowicie zastosował art. 8 dyrektywy 2016/343. W konsekwencji dąży on do ustalenia, jaki rodzaj zaocznego postępowania prowadzi – określone w art. 8 ust. 2 czy też w art. 8 ust. 4 zdanie pierwsze dyrektywy 2016/343.
- 10 W drugiej kolejności pytanie prejudycjalne zadano także w świetle obowiązku sądu odsyłającego określonego w art. 8 ust. 4 zdanie drugie dyrektywy 2016/343, a mianowicie jeśli IR zostanie zatrzymany w celu wykonania ewentualnego wyroku skazującego, należy go powiadomić, czy przysługuje mu – czy też nie – środek ochrony prawnej w odniesieniu do tego wyroku.
- 11 Informację określoną w art. 8 ust. 4 zdanie drugie dyrektywy 2016/343 powinien przedstawić właśnie sąd odsyłający, ponieważ to sąd odsyłający zarządził przeprowadzenie postępowania karnego pod nieobecność IR. Z tego względu to sąd odsyłający może najlepiej ocenić, na jakich warunkach należy przeprowadzić to postępowanie zaoczne. Czy należy je przeprowadzić na warunkach określonych w art. 8 ust. 2 lit. b) i art. 8 ust. 3 dyrektywy 2016/343 – i wtedy zaocznie skazanemu IR nie będzie przysługiwał środek ochrony prawnej przed zaocznym

skazaniem – czy też na warunkach określonych art. 8 ust. 4 dyrektywy 2016/343, co przyzna mu takie prawo. Aby udzielić odpowiedzi na te pytania, sąd odsyłający zwrócił się o udzielenie wskazówek przez Trybunał.

- 12 Jeśli zostanie wydany wyrok skazujący, zaistnieje bardzo wysoki stopień prawdopodobieństwa wydania europejskiego nakazu aresztowania w celu wykonania kary „pozbawienia wolności”, w wymiarze przekraczającym ewentualnie 4 miesiące – mając na względzie wagę podniesionych zarzutów. Należy w nim jasno wskazać, jaki rodzaj zaocznego postępowania został przeprowadzony – lit. d), pkt 2 formularza. Zgodnie z tym wskazaniem należy ewentualnie udzielić gwarancji dotyczącej środka ochrony prawnej, zgodnie z lit. d) pkt 3.4 formularza.
- 13 Zgodnie z prawem krajowym europejski nakaz aresztowania dotyczący wykonania kary jest wydawany przez prokuratora, a sąd nie bierze w tym żadnego udziału – ani w jego wydaniu, ani w dalszej kontroli. A zatem to prokurator decyduje, co należy wskazać w tym nakazie.
- 14 Zgodnie z pkt 35 i 36 wyroku Trybunału z dnia 12 grudnia 2019 r., C-627/19 PPU, EU:C:2019:1079, brak udziału sądu w wydaniu europejskiego nakazu aresztowania dotyczącego wykonania kary jest zgodny z prawem w zakresie, w jakim nakaz stanowi przedłużenie wyroku, a przy jego wydaniu sąd zapewnił przestrzeganie praw skazanej osoby. Z tego punktu widzenia istnieje obowiązek sądu orzekającego w toku postępowania zaocznego, a w szczególności przy zarządzaniu jego przeprowadzenia, jasnego zdefiniowania, jaki rodzaj zaocznego postępowania przeprowadza – przewidujące dalszy środek ochrony prawnej lub go nieprzewidujące. W ten sposób przy wydaniu europejskiego nakazu aresztowania prokurator będzie mógł powołać się na stwierdzenia dokonane przez sąd. W przeciwnym wypadku ta ważna kwestia zostanie rozstrzygnięta wyłącznie przez prokuratora, co jest niezgodne z zasadą, zgodnie z którą wszystkie rozstrzygnięcia przyjmowane na podstawie decyzji ramowej 2002/584 są przyjmowane pod kontrolą sądu, który powinien wziąć udział przynajmniej w jednym z dwóch poziomów ochrony – przy wydaniu krajowego lub europejskiego nakazu aresztowania.
- 15 Gdyby przyjąć stanowisko, że dopiero po wydaniu wyroku skazującego sąd odsyłający powinien skierować pytania do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, okaże się, że wcale nie będzie mógł ich skierować. Sytuacja taka ma miejsce w zakresie, w jakim – zgodnie z prawem krajowym – po wydaniu tego wyroku skazującego rozstrzygnięto już prawomocnie wszystkie kwestie procesowe odnoszące się do uczestnictwa stron, w tym do postępowania zaocznego. Sąd, który wydał orzeczenie co do istoty, nie może ponownie rozpatrzyć tych kwestii. Może je rozpatrzyć wyłącznie sąd drugiej instancji – w razie wniesienia apelacji przez obronę lub sprzeciwu przez prokuratora.
- 16 W ten sposób w praktyce okaże się, że sąd pierwszej instancji, który zarządził przeprowadzenie postępowania zaocznego, jest pozbawiony możliwości

zwrócenia się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o wyjaśnienie znaczenia art. 8 dyrektywy 2016/343, który ma zastosowanie w sytuacji rozpatrywanej w postępowaniu głównym.

17 Gdyby przyjąć stanowisko, że przedstawienie informacji określonej w art. 8 ust. 4 zdanie drugie dyrektywy 2016/343 powinno nastąpić dopiero przy aresztowaniu zaocznie skazanej osoby, wówczas okaże się, że wyłącznie prokurator będzie mógł przedstawić tę informację – bez jakiegokolwiek udziału sądu. Równocześnie co do zasady nie ma on obowiązku powiadomienia osoby zaocznie skazanej o jej prawach, a poza tym – w zakresie, w jakim nie jest organem sądowym – nie będzie mógł również skierować odesłania prejudycjalnego do Trybunału w tych kwestiach.

18 Wszystko to uzasadnia interes prawny sądu odsyłającego w skierowaniu wspomnianych pytań do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Odnośnie do wskazania dyrektywy 2016/343 i decyzji ramowej 2009/299

19 Jeśli IR zostanie zaocznie skazany, mające zastosowanie prawo będzie zależeć od tego, gdzie zostanie aresztowany.

20 Jeśli zostanie aresztowany na terytorium krajowym, zastosowanie będzie miał art. 9 w związku z art. 8 dyrektywy 2016/343.

21 Jeśli zostanie aresztowany na terytorium innego państwa członkowskiego na podstawie europejskiego nakazu aresztowania, zastosowanie będzie miał art. 4a decyzji ramowej 2009/299, dotyczący udzielenia odpowiedniego rodzaju gwarancji.

Wyjaśnienie pytania pierwszego

22 Istnieje niejasność w odniesieniu do dokładnego znaczenia wymogu, by oskarżonego „powiadomiono o rozprawie” – określonego w art. 8 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2016/343. Z jednej strony w motywie 36 zdanie drugie wskazano, że powiadomienie to jest przedstawieniem oskarżonemu „urzędowej informacji o terminie i miejscu rozprawy w sposób, który umożliwia dowiedzenie się o tej rozprawie”. W postępowaniu głównym IR trwale opuścił adres wskazany organom postępowania przygotowawczego, a szczególnie poszukiwanie go nie przyniosło rezultatu, w związku z czym nie mógł otrzymać tej informacji. Z drugiej strony w motywie 38 wskazano, że przy ocenie, czy informację o rozprawie przedstawiono w odpowiedni sposób, należy uwzględnić starania podjęte przez organy sądowe i zainteresowaną osobę, a w motywie 39 bezpośrednio wskazano ukrywanie się – co ma miejsce w postępowaniu głównym.

23 Niejasność ta odnosi się również do art. 4a ust. 1 lit. b) decyzji ramowej 2009/299, który w zakresie treści jest identyczny z art. 8 ust. 2 lit. b) dyrektywy;

odpowiednio motywy 7–9 decyzji ramowej są identyczne z motywami 36–39 dyrektywy.

- 24 W postępowaniu głównym organy sądowe starały się w dobrej wierze odnaleźć oskarżonego, lecz ten ukrył się przed nimi. Po pierwotnym poszukiwaniu został on odnaleziony, powiadomiony o oskarżeniu, przy czym wskazał określony adres, lecz następnie ponownie się ukrył. W tej sytuacji zadaje się pytanie, czy istnieje prawidłowe powiadomienie o rozprawie w rozumieniu art. 8 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2016/343 i art. 4a ust. 1 lit. b) decyzji ramowej 2009/299 w zakresie, w jakim faktyczny brak takiego powiadomienia wynika jedynie ze świadomej decyzji oskarżonego, aby się ukryć. Z drugiej strony ukrywanie się oskarżonego wskazano w motywie 39 i w art. 8 ust. 4, co wyklucza prawidłowe powiadomienie określone w art. 8 ust. 2 dyrektywy 2016/343, lecz tego ukrywania się nie wskazano jako kryterium w decyzji ramowej 2009/299.
- 25 Krótko mówiąc, jeśli istnieje powiadomienie o pierwotnym oskarżeniu i następnie ze względu na ukrywanie się oskarżonego właściwe organy nie mogą go powiadomić o rozprawie, to czy spełnione są przesłanki określone w art. 8 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2016/343 i art. 4a ust. 1 lit. b) decyzji ramowej 2009/299, w związku z czym należy przyjąć, że „powiadomiono [go] o rozprawie”?
- 26 Istnieje niejasność w odniesieniu do znaczenia wymogu określonego w art. 8 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2016/343, by nieobecny oskarżony był broniony przez „umocowanego obrońcę, wybranego przez tego podejrzanego lub oskarżonego lub wyznaczonego z urzędu”. Podobne brzmienie ma art. 4a ust. 1 lit. b) decyzji ramowej 2009/299.
- 27 W postępowaniu głównym IR wybrał adwokata, lecz po ukryciu się IR adwokat ten wypowiedział stosunek obrończy. Najpierw wyznaczono z urzędu innego adwokata („wyznaczony z urzędu”, zgodnie z brzmieniem art. 8 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2016/343), a po wypowiedzeniu przez niego stosunku obrończego – drugiego adwokata z urzędu, który aktualnie faktycznie zapewnia obronę IR w procesie co do istoty. IR nie wie o tym adwokacie i nigdy nie nawiązał z nim kontaktu. Adwokat ten nie starał się nawiązać kontaktu z IR – na przykład poprzez jego krewnych. Czy w tej sytuacji można przyjąć, że IR jest broniony przez „umocowanego obrońcę”?

Wyjaśnienie pytania drugiego

- 28 Pytanie drugie zadano tytułem ewentualnym, jeśli Trybunał udzieli odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze, okaże się, że w postępowaniu głównym nie ma zastosowania art. 8 ust. 2 lit. b) i art. 8 ust. 3 dyrektywy 2016/343, odpowiednio oskarżony powinien móc skorzystać z gwarancji określonych w art. 8 ust. 4 zdanie drugie i art. 9 dyrektywy 2016/343. W takim wypadku powstaje wątpliwość, że prawo krajowe nie zapewnia niezbędnych środków ochrony prawnej, wymaganych na mocy prawa Unii Europejskiej.

- 29 A mianowicie, jeśli przeprowadzi się krajowe wznowienie postępowania w trybie art. 423 ust. 1 NPK – zgodnie z kryteriami zawartymi w tym przepisie – zaoczne postępowanie nie będzie wznowione, a osoba skazana zaocznie nie otrzyma żadnego (bardziej skutecznego) środka ochrony prawnej. W związku z tym istnieje wątpliwość, że art. 423 ust. 1 NPK nie jest zgodny z art. 8 ust. 4 i art. 9 dyrektywy.
- 30 Jeśli zostanie wydany europejski nakaz aresztowania, będzie miało miejsce specjalne wznowienie postępowania w wyniku gwarancji przyznanej zgodnie z lit. d) pkt 3.4 formularza europejskiego nakazu aresztowania. W takim wypadku powstaje wątpliwość, że art. 423 ust. 5 NPK nie jest zgodny z art. 4a ust. 1 lit. d) decyzji ramowej 2009/299 w zakresie, w jakim zwalnia on Wyrchowen kasacionen syd (najwyższy sąd kasacyjny) z obowiązku przestrzegania gwarancji udzielonej przez prokuratora przy wydaniu europejskiego nakazu aresztowania. A zatem Wyrchowen kasacionen syd zastosuje prawo krajowe, a mianowicie art. 423 ust. 1 NPK – i ponownie zaocznie skazany IR nie będzie miał możliwości przeprowadzenia nowego procesu co do istoty.

Wyjaśnienie pytania trzeciego

- 31 Wszystkie te pytania mają cel praktyczny – jasne zdefiniowanie przez sąd odsyłający, jaki rodzaj zaocznego postępowania należy przeprowadzić w celu ustalenia, czy IR, jeśli zostanie zaocznie skazany, będzie miał skuteczne środki ochrony prawnej przed skazaniem zaocznym.
- 32 Ów cel praktyczny jest związany z obowiązkiem określonym w art. 8 ust. 4 zdanie drugie dyrektywy 2016/343: sąd odsyłający, który zarządził przeprowadzenie postępowania zaocznego pod nieobecność IR, powinien jasno określić, czy przysługuje mu prawo do obrony przed ewentualnym wyrokiem skazującym wydanym pod jego nieobecność, co oznacza jednak również jasne określenie, na czym polega ta obrona.
- 33 Istnieje również związek między charakterem procesu, w ramach którego wydano krajowy akt dotyczący pozbawienia wolności (a mianowicie wyrok zaoczny), a elementami europejskiego nakazu aresztowania. W zależności od rodzaju postępowania zaocznego określa się, jaki z czterech rodzajów gwarancji należy przyznać zgodnie z art. 4a decyzji ramowej 2009/299, (lit. d) formularza). Sytuacja ta jest związana z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącym udziału sądu w procedurze wydania europejskiego nakazu aresztowania, który – zgodnie z prawem krajowym – wydaje wyłącznie prokurator.
- 34 W tym celu niezbędne jest, by sąd odsyłający – jeśli przyjmie, że w postępowaniu głównym postępowanie zaoczne jest prowadzone w trybie art. 8 ust. 4 zdanie pierwsze dyrektywy 2016/343 – wskazał na istnienie i sposób zastosowania skutecznych środków ochrony prawnej, zgodnie ze zdaniem drugim tego przepisu. Jednakże w tym celu nie wystarczy, że Trybunał stwierdzi wyłącznie niezgodność

- art. 423 ust. 1 i 5 NPK z prawem Unii Europejskiej. W takim wypadku osoba zaocznie skazana ponownie nie będzie mogła skorzystać z żadnych środków ochrony prawnej – krajowe uregulowania nie przyznają jej takich środków, a stwierdzenie niezgodności tych uregulowań z prawem Unii Europejskiej nie będzie skutkowało przyznaniem środków ochrony prawnej.
- 35 W tym celu niezbędne jest ustalenie, czy art. 9 dyrektywy 2016/343 ma skutek bezpośredni.
- 36 W niniejszym wypadku wykładnia zgodna jest możliwa, wyłącznie jeśli IR zostanie wydany na podstawie europejskiego nakazu aresztowania w celu odbycia wymierzonej mu kary. W tym wypadku, na podstawie odpowiedzi udzielonej na drugie z zadanych pytań, możliwa jest wykładnia art. 422 ust. 1 pkt 6 i art. 423 ust. 5 NPK w ten sposób, że obejmują one swym zakresem stosowania nie tylko osoby wydane w ramach postępowań ekstradycyjnych, lecz również osoby wydane na podstawie europejskiego nakazu aresztowania w zakresie, w jakim procedura określona w decyzji ramowej 2002/584 ze swej natury jest rodzajem uproszczonej ekstradycji. W ten sposób okaże się, że bułgarski sąd będzie związany gwarancją określoną w art. 4a ust. 1 lit. d) decyzji ramowej 2009/299 – gwarancją o treści takiej, jaką określi Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a nie bułgarski Wyrchowen kasacionen syd.
- 37 Z drugiej strony, jeśli IR po skazaniu zostanie aresztowany na terytorium krajowym, zostanie do niego zastosowany reżim prawny określony w art. 423 ust. 1 NPK. Nie jest możliwe dokonanie wykładni zgodnej tego przepisu w zakresie, w jakim obiektywizuje on krajowy standard zaoczności, a nie standard określony w art. 8 dyrektywy 2016/343. Nie można go interpretować contra legem. Można odstąpić od jego stosowania, wyłącznie jeśli niezgodny z nim przepis (art. 9 w związku z art. 8 ust. 4 w związku z art. 8 ust. 2 dyrektywy 2016/343) ma skutek bezpośredni.
- 38 Sąd wskazał już, że art. 47 karty ma skutek bezpośredni (wyrok z dnia 14 maja 2020 r., C-615/18, EU:C:2020:376, pkt 72). W tych okolicznościach w niniejszym wypadku zasada istnienia skutecznych środków ochrony prawnej przed sądem została uściślona w przepisie wtórnego prawa Unii – art. 9 dyrektywy 2016/343. Nasuwa to pytanie, czy przepis ten – sam w sobie lub interpretowany w związku z art. 47 karty – ma bezpośredni skutek prawny.
- 39 Bezspornie art. 9 dyrektywy 2016/343 przyznaje prawo podmiotowi prywatnemu w stosunku do organów państwa prowadzących postępowanie karne; w sposób bezwarunkowy i dokładny określono w nim warunki, w jakich powstaje to prawo (oskarżony nie uczestniczył w prowadzonym przeciwko niemu procesie sądowym, a warunki przewidziane w art. 8 ust. 2 nie zostały spełnione); ponadto „nakłada on na państwa członkowskie w jednoznaczny sposób wyraźny obowiązek osiągnięcia określonego rezultatu” (wyrok z dnia 6 listopada 2018 r., C-569/16 i C- 570/16, EU:C:2018:871, pkt 72) – i rezultat ten stanowi taki środek ochrony prawnej, „który umożliwia ponowne rozpoznanie sprawy co do jej istoty

[...]” (art. 9 dyrektywy 2016/343). W tych okolicznościach w przepisie tym przewidziano alternatywę, by „[...] osoby te miały prawo do wznowienia postępowania lub innego środka prawnego [...]”.

- 40 W art. 9 dyrektywy i art. 423 ust. 1 NPK w ten sam sposób sformułowano prawo zaocznie skazanej osoby do ponownego procesu przed sądem, a mianowicie przyznano to prawo bez indywidualizowania jego konkretnej formy – ponownego rozpoznania od początku lub wyłącznie zaskarżenia. W zakresie, w jakim krajowy art. 423 ust. 1 NPK ma skutek bezpośredni, a mianowicie jest stosowany w związku z art. 425 NPK, w którym określono konkretny rodzaj wznowienia postępowania, to czy można przyjąć, że również art. 9 dyrektywy 2016/343 ma skutek bezpośredni, dzięki czemu mógłby on zostać zastosowany zamiast art. 423 ust. 1 NPK i wraz z art. 425 NPK?
- 41 A mianowicie by na podstawie art. 9 dyrektywy 2016/343 przyznać prawo do wznowienia postępowania i następnie na podstawie art. 425 ust. 1 NPK określić rodzaj wznowienia postępowania – nowy proces w pierwszej instancji lub zaskarżenie orzeczenia sądu pierwszej instancji lub sądu drugiej instancji.
- 42 Innymi słowy, a także w praktyce w postępowaniu głównym. Jeśli: 1) sąd odsyłający określi rodzaj zaocznego postępowania wobec IR, wskazując, że przeprowadza się je na warunkach określonych w art. 8 ust. 4 zdanie pierwsze dyrektywy 2016/343, ponieważ nie istnieją warunki określone w ust. 2; 2) sąd odsyłający określi środek ochrony prawnej na podstawie art. 9 w związku z art. 8 ust. 4 zdanie drugie dyrektywy, a mianowicie jeśli zostanie wydany zaoczny wyrok skazujący, IR będzie miał prawo – wyłącznie w trybie wniosku skierowanego w 6-miesięcznym terminie od otrzymania odpisu zaocznego wyroku – do wznowienia postępowania w sprawie; 3) konkretny rodzaj wznowienia postępowania (ponowne rozpatrzenie w całości lub zaskarżenie wyroku zaocznego przed sądem pierwszej lub drugiej instancji) zostanie rozpatrzony przez Wyrchoven kasacionen syd, lecz z pewnością ten rodzaj wznowienia postępowania będzie skutkować rozpatrzeniem oskarżenia co do istoty, ze skutecznym osobistym udziałem IR i wybranego przez niego obrońcy – to czy gwarancja ta będzie miała moc prawną w zakresie, w jakim opierałaby się ona wyłącznie na bezpośrednim skutku art. 9 dyrektywy 2016/343?